

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (127) TÈXIL (44) ELS DOMINGO (1)

Avui tractarem una nissaga industrial, la dels Domingo, que es van iniciar com a paraires abans de la revolució industrial i que han tingut continuïtat durant quasi un segle i mig. Aquesta saga familiar ha tingut forta incidència i en alguns moments fins i tot protagonisme en la vida política de la ciutat. Per aquestes circumstàncies, pel fet que té una història interessant i inèdita i perquè fa gairebé 60 anys que van acabar les activitats fabrils, queda justificat que hi dediquem la nostra atenció.

Hem de recular fins a 1810, en plena Guerra del Francès, quan un jove terrassenc, Antoni Domingo i Curet, resident al número 46 del carrer del Joc de la Rutlla, que es casaria amb la terrassena Rosa Grau, inicia la fabricació de teixits, preferentment franel·les estamenyes i tartans. Aquesta activitat, la mantindrà de forma modesta però ininterrompuda fins al 1855, és a dir, durant prop de 45 anys, la qual cosa devia representar en aquella època un rècord de duració difícil de superar, tot i que en els darrers 3 o 4 anys va ja formar societat amb el seu fill i successor Miquel.

Antoni Domingo va participar en la vida pública terrassena. A les eleccions municipals per sufragi indirecte celebrades el 12 de desembre de 1841, fou elegit regidor amb 12 vots. Aquest càrrec, l'exercí fins al juny de 1844.

El 1855, Miquel



Domingo i Grau, fill d'Antoni Domingo, que com hem dit en els darrers anys ja feia societat amb el seu pare, continua tot sol la indústria de teixits i li dona una forta empena. De 6 telers que havien tingut passen a tenir-ne deu, quatre d'ells jacquards, i incorpora a més a més dues premses per acabar les peces. El 1858 munta també una filatura de llana amb Salvador Ferrer, comerciant de Barcelona. La societat entre Domingo i Ferrer s'anomenà **Domingo i Cia**, i dura fins al 1866. La maquinària tant de teixits com de filatura es trasllada o es munta en un nou vapor, el Vapor Gran, creat per facilitar espai i sobretot energia a petites indústries.

El 1874 Miquel Domingo i Grau donava feina a 110 persones; 75 homes i 35 dones. Miquel Domingo es va casar amb l'olesana Cecília Margarit i Bruquetes. El 1873, Miquel Domingo va ser un dels fundadors de l'Institut Industrial i com el seu pare va fer una incursió en la política local. A les

eleccions censatàries celebrades del 7 al 9 de novembre de 1858, Miquel Domingo fou entre els elegibles el que va treure més vots. D'un cens de 74 electors (districte 1r. exconvent), en van votar 54, dels quals 49 van fer-ho per Domingo, i aquesta xifra s'hauria d'augmentar de 2 vots més que no van ser-li comptabilitzats perquè hi mancava el segon cognom. Miquel Domingo exercí el càrrec de regidor de 1859 a 1862, ambdós inclosos. Un germà de Miquel Domingo va ser cafeter del Centro Tarrasense, concretament Pere Domingo i Grau, pare del també fabricant Josep Domingo Vilajoana, que va fundar el 1885 amb Jacint Bosch i Antoni Albí la societat Domingo Bosch i Garcia. No ens estendrem amb la trajectòria de Domingo Vilajoana, ja que la vam estudiar en el suplement 87, al qual remetem per a qui vulgui conèixer-la o recordar-la. El proper relleu generacional del Domingo es produeix el 1883, quan Domènec Domingo, el segon fill mascle de Miquel Domingo, succeeix el pare. El primer fill -l'Antoni- havia mort el 1876 als 32 anys.

Com a industrial, Domènec Domingo augmenta gradualment el parc de maquinària. El 1905 tenia ja 13 telers grans i 5 de petits. El 1906 va començar a exportar, a Amèrica bàsicament, drils de lli, cotó i estam, i els anys següents va consolidar aquell mercat amb unes xifres de venda importants. L'especialització preferent de la indústria eren, però, les franel·les que havia exhibit ja a l'Exposició Universal de Barcelona de 1888 i a l'Exposició que el Foment del Treball Nacional organitzà el 1897 al Palau de les Belles Arts de Barcelona, on també exposa teixits de cotó per a camiseria i vestit de senyora. Domènec Domingo torna a muntar una filatura de llana i per explotar-la crea una societat separada, **Domingo germans i Bogunyà**, que forma ell mateix, el seu germà Pere i Josep Bogunyà i Galzeran. Aquest últim, natural de Sant Salvador de Guardiola, era propietari de la casa Bogunyà, situada al Raval, 3, cantonada amb el carrer de la Unió, constituïda el 1905 sota la direcció de l'arquitecte Lluís Muncunill i que actualment s'en procés de rehabilitació. La filatura comença amb 900 pues que progressivament augmenta fins a 2.400 pues el 1905.

Domènec Domingo és un personatge, les activitats públiques del qual són tant extenses i variades que per raons d'espai hem de resumir. La seva muller va ser Ignàcia Pagès i Vallhonrat, filla del fabricant Joaquim Pagès i Vallhonrat, neboda per part materna de l'exalcalde Jaume Vallhonrat i Rovira.

Domènec Domingo no va ostentar cap càrrec en les grans institucions econòmiques públiques - Cambra, Caixa, Institut o Banc de Terrassa; però sí en moltes altres. Així, el 1900 i 1901 va presidir el Cercle Egarenc. El 1906 va ser un dels 18 fundadors del Condicionament. Va presidir la Societat General d'Electricitat i la Constructora Tarrasense, aquesta última fundada el 1903 per socis de l'Institut Industrial, que se'n va desvincular aviat i va tenir una curta durada, i quan Domènec Domingo va morir, el 30 de juliol de 1908, feia un mes que havia estat nomenat president de la Germandat de Sant Isidre que havia estat fundada només un mes abans pel Gremi d'Agricultors. Quan va morir ostentava també el càrrec de caporal del Sometent, per al qual havia estat nomenat el 1890.